

Wewnątrz regionalne zróżnicowanie inwestycji a poziom rozwoju gospodarczego na Mazowszu

Władysława Zborowska

Artykuł prezentuje problematykę rozwoju gospodarczego Mazowsza. Autorka zauważa, że Mazowsze jest najlepiej rozwiniętym gospodarczo województwem w Polsce, charakteryzuje się jednak wysokim zróżnicowaniem wewnętrznym, głównie z względu na dystans dzielący aglomerację Warszawską od innych obszarów. W artykule przeanalizowano ogólny poziom rozwoju województwa, a także wskazano, jakie znaczenie dla rozwoju mają inwestycje. Autorka podkreśla, że szansą na zmniejszenie wewnątrz regionalnych dysproporcji poziomu rozwoju gospodarczego można upatrywać w: nowych możliwościach realizacji inwestycji, zmienionej polityce regionalnej województwa z wykorzystaniem nowych okazji, które w tym zakresie stwarza polityka regionalna Unii Europejskiej.

1. Ogólny poziom rozwoju gospodarczego Mazowsza

Mazowsze jest najlepiej rozwiniętym gospodarczo województwem w Polsce, ale jednocześnie widoczne jest dosyć silne zróżnicowanie wewnątrz regionalne gospodarki.

Wyraża się to przede wszystkim dystansem, jaki dzieli aglomerację warszawską i pozostałe obszary województwa mazowieckiego – znacznie słabiej rozwinięte gospodarczo. Potwierdzeniem tego poglądu są badania przeprowadzone przez IbnGR dotyczące sukcesu rozwojowego polskich województw (Kalinowski 2006). Mazowsze w tym badaniu zajęło pierwsze miejsce pod względem oceny sukcesu gospodarczego w grupie 16 województw (tab. 1.).

Wyniki przytoczonego badania potwierdzają wewnątrz regionalne zróżnicowanie sukcesu rozwojowego Mazowsza. Autorzy raportu zwracają uwagę na to, że niska dynamiką rozwoju charakteryzują się regiony, które startowały z wysokiego relatywnie poziomu w analizowanym okre-

Aspekty sukcesu rozwojowego	Lokata (wśród 16 województw)
Gospodarka	1
Infrastruktura techniczna	4
Kapitał ludzki	1
Warunki życia	3
Wskaźnik syntetyczny	1

Tab. 1. Województwo mazowieckie w rankingu sukcesu rozwojowego w latach 1999–2004.

Źródło: Kalinowski T., *Sukces rozwojowy polskich województw*, IbnGR, Gdańsk, 2006.

sie, np. miasto Warszawa i podregion ciechanowsko-płocki. Natomiast najwyższą dynamiką odznacza się podregion ostrołęcko-siedlecki, a nieco niższą podregiony warszawski i radomski.

Województwo mazowieckie charakteryzuje się najwyższym poziomem rozwoju gospodarczego w Polsce. Odzwierciedleniem tego jest udział Mazowsza w wartości PKB, wynoszący w latach 2003–2004 odpowiednio 20,6% i 20,4%. Z tych danych wynika, że ponad 1/5 PKB Polski została wytworzona na Mazowszu. Wysoką pozycję Mazowsza w tworzeniu PKB w Polsce potwierdza wysokość PKB per capita.

Poziom tego miernika wynosił 32,7 tys. zł w 2003 roku i 36,6 tys. zł w 2004 roku. Oznacza to, że PKB per capita na Mazowszu stanowił ponad 150% tego miernika odnoszącego się do całego kraju (tab. 2.).

Dynamika PKB i PKB per capita na Mazowszu była tylko nieco niższa w kraju. W latach 2003–2004 wielkości te dla kraju wynosiły 13%, a na Mazowszu 12%.

Oceniając poziom rozwoju gospodarczego na Mazowszu w przekroju regionalnym można zauważyć wyraźną dominację Warszawy, która wytwarza ponad 60% PKB przypadającego na to województwo, a PKB

Lata	Polska		Mazowsze		Dynamika – Polska	Dynamika – Mazowsze	Struktura % Mazowsze/Polska	
	2003	2004	2003	2004	rok pop. = 100	rok pop. = 100	2003	2004
PKB (ceny bieżące) w mln zł	816080,6	923248	167876,6	188290	113,1%	112,2%	20,6%	20,4%
PKB na 1 mieszkańca	21366	24181	32722	36636	113,2%	112,0%	153,1%	151,5%
Wartość dodana brutto (ceny bieżące) w mln zł	709165,7	820375	145883,1	167310	115,7%	114,7%	20,6%	20,4%
Wartość dodana brutto na 1 pracującego	54741	63561	69662	79951	116,1%	114,8%	127,3%	125,8%
Nominalne doch. dysp. gosp. dom. w mln zł	577787,5	625473	96807,3	107285	108,3%	110,8%	16,8%	17,2%
Nominalne doch. dysp. gosp. na 1 mieszkańca	15127	16382	18869	20875	108,3%	110,6%	124,7%	127,4%

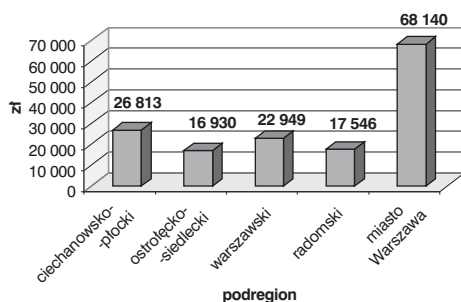
Tab. 2. Poziom, dynamika i struktura PKB oraz wartości dodanej brutto na Mazowszu na tle kraju

Źródło: obliczenia własne na podstawie: Rocznik statystyczny województwa mazowieckiego 2005, 2006, Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa, 2006, 2007.

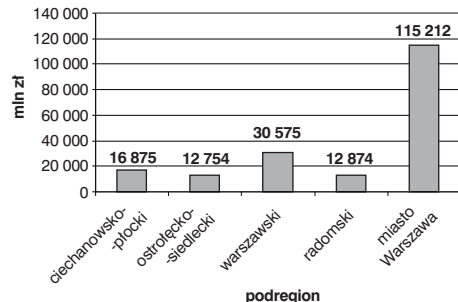
per capita stanowi Ok 190% tej wartości dla całego regionu.

W następnej kolejności pod względem poziomu rozwoju gospodarczego plasują się podregiony: warszawski i ciechanowsko-płocki. W podregionie warszawskim PKB stanowił 7%, a PKB per capita ok. 63%

tych wartości przypadających na Mazowsze. Daleko od wcześniej wymienionej czołówki znajdują się podregiony: radomski i ostrołęcko-siedlecki. Wytworzony w tych regionach PKB stanowił mniej niż 7%, a PKB per capita nieco poniżej 50% tych wielkości w stosunku do całego Mazowsza (tab. 3).

Rys. 1. PKB na 1 mieszk. w zł dla podregionów w 2004 r.

Rys. 2. PKB (ceny bieżące) dla podregionów w 2004 r.

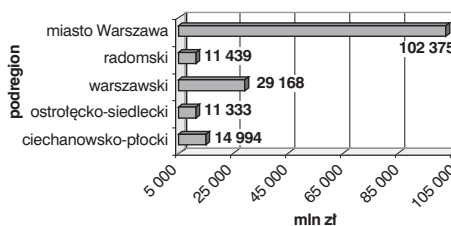
Podregiony	ciechanowsko-płocki		ostrołęcko-siedlecki		warszawski		radomski		miasto Warszawa	
	Lata	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003
PKB (ceny bieżące) w mln zł	12469,2	16875,0	10716,9	12754,0	27125,7	30575,0	11377,3	12874,0	106187,6	115212,0
PKB na 1 mieszkańca	19800	26813	14200	16930	20520	22949	15464	17546	62896	68140
Wartość dodana brutto	10835,6	14994,0	9312,9	11333,0	23571,9	29168,0	9886,8	11439,0	92275,9	102375,0
Wartość dodana brutto na 1 pracującego	52860	73830	37520	46329	57583	66143	42249	49479	92497	102068

Tab. 3. Zróżnicowanie regionalne PKB i wartości dodanej brutto na Mazowszu

Źródło: obliczenia własne na podstawie.: Rocznik statystyczny województwa mazowieckiego 2005, 2006, Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa, 2006, 2007.

W ocenie poziomu rozwoju gospodarczego województwa ważną rolę odgrywa wartość dodana brutto, gdyż mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności wytwórczej krajowych jednostek instytucjonalnych. Stosując ten miernik zauważamy, że potwierdza on dominację Warszawy pod względem poziomu rozwoju gospodarczego na Mazowszu. Wartość dodana brutto Warszawy stanowi ponad 60% tej wielkości dla Mazowsza, a w przeliczeniu na 1 pracującego ponad 130%. Stosowany miernik potwierdza drugą lokatę regionów warszawskiego i ciechanowsko-płockiego oraz zna-

czącą różnicę pod tym względem widoczną w pozostałych podregionach (tab. 4.).

Rys. 3. Wartość dodana brutto w mln zł dla podregionów w 2004 r.

Podregiony		ciechanowsko-płocki	ostrołęcko-siedlecki	warszawski	radomski	miasto Warszawa
PKB (ceny bieżące) w mln zł	2003	7,4%	6,4%	16,2%	6,8%	63,3%
	2004	9,0%	6,8%	16,2%	6,8%	61,2%
PKB na 1 mieszkańca	2003	60,5%	43,4%	62,7%	47,9%	192,2%
	2004	73,2%	46,2%	62,6%	47,9%	186,0%
Wartość dodana brutto	2003	7,4%	6,4%	16,2%	6,8%	63,3%
	2004	9,0%	6,8%	14,1%	6,8%	61,2%
Wartość dodana brutto na 1 pracującego	2003	75,9%	53,9%	82,7%	60,6%	132,8%
	2004	92,3%	57,9%	82,7%	61,9%	127,7%

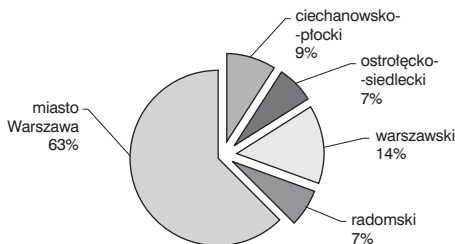
Tab. 4. Udział podregionów w PKB i wartości dodanej brutto na Mazowszu

Źródło: obliczenia własne na podstawie.: Rocznik statystyczny województwa mazowieckiego 2005, 2006, Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa, 2006, 2007.

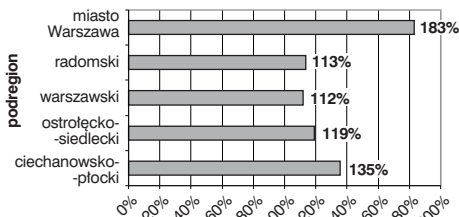
Podregiony	ciechanowsko-płocki	ostrołęcko-siedlecki	warszawski	radomski	miasto Warszawa
PKB	135,3%	119,0%	149,0%	113,2%	108,5%
PKB na 1 mieszkańca	135,4%	119,2%	111,8%	113,5%	183,2%
Wartość dodana brutto	138,4%	121,7%	123,7%	115,7%	110,9%
Wartość dodana brutto na 1 pracującego	139,7%	123,5%	114,9%	117,1%	110,3%

Tab. 5. Dynamika PKB i wartości dodanej brutto w podregionach Mazowsza w 2004 roku

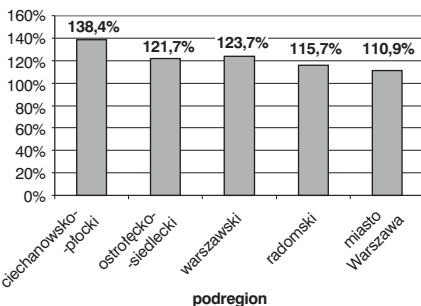
Źródło: obliczenia własne na podstawie: Rocznik statystyczny województwa mazowieckiego 2005, 2006, Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa, 2006, 2007.

Rys. 4. Wartość dodana brutto – udział podregionów w 2004 r.

Rys. 5. Dynamika PKB na 1 mieszkańca w podregionach w 2004 r.

Rys. 6. Dynamika wartości dodanej brutto w podregionach w 2004 r.

Przytoczone wartości mierników służące ocenie poziomu rozwoju gospodar-

czego potwierdzają tezę o tym, że mimo bardzo dobrej pozycji całego Mazowsza na mapie gospodarczej kraju występują dosyć wyraźne różnice wewnątrz regionalne. Przy czym wyraźnie widać, iż słabiej rozwinięte są podregiony wschodniego i północnego Mazowsza w porównaniu do pozostałych.

2. Poziom i struktura inwestycji na Mazowszu

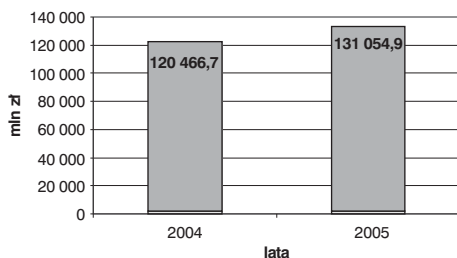
Inwestycje są jednym z czynników ekonomicznych determinujących zmiany potencjału wytwórczego gospodarki. Przyczyniają się do powiększenia kapitału rzeczowego i poprawy jego produktywności. Jednocześnie inwestycje stwarzają nowe miejsca pracy i poprawiają wydajność pracy – zwiększają produktywność pracy. Dlatego ten czynnik wzrostu gospodarczego stał się głównym przedmiotem przedstawianej analizy.

Mazowsze jest postrzegane jako atrakcyjny region dla inwestorów. Przeprowadzone przez IbnGR w 2006 roku badania dotyczące tego zagadnienia wskazują na wysoką pozycję Mazowsza pod względem atrakcyjności inwestycyjnej województw. W rankingu cech decydujących o ogólnej atrakcyjności inwestycyjnej województw Mazowsze zajęło drugie miejsce pod względem aktywność województw wobec inwestorów, piąte miejsce z punktu widzenia dostępności transportowej, pierwsze miejsce pod względem chłonności rynku oraz trzecie miejsce w ocenie poziomu rozwoju infrastruktury gospodarczej. Syntetyczny wskaźnik oceny atrakcyjności i inwestycyjnej plasował Mazowsze na drugim miejscu za województwem śląskim w latach 2005–2006 (Kalinowski 2006: 93).

O znaczeniu inwestycji w rozwoju regionu świadczy zarówno ich poziom jak

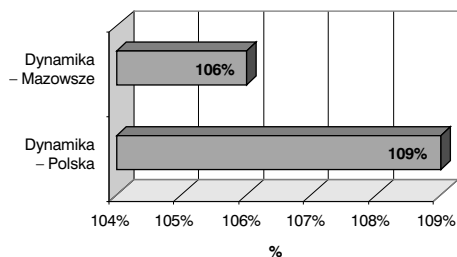
i struktura. Problemy te analizujemy w latach 2004–2005 (tab. 6.).

Inwestycje na Mazowszu stanowiły 22,7% inwestycji krajowych w 2004 roku i 22,1% w 2005 roku. Wartość inwestycji na 1 mieszkańca na Mazowszu wynosiła 168,3% inwestycji krajowych w pierwszym roku analizowanego okresu i 164,1% w drugim roku.

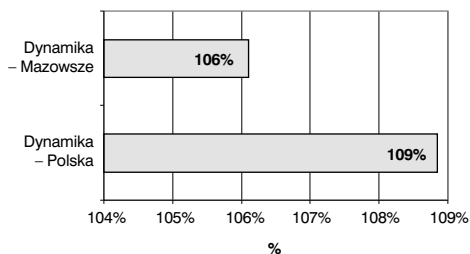

Rys. 7. Nakłady inwestycyjne w latach 2004–2005 w Polsce w mln zł.

W badanym okresie nakłady inwestycyjne na Mazowszu wzrosły o 6,4%, a inwestycje w przeliczeniu na 1 mieszkańca zwiększyły się o 6,1%. Dynamika tych wielkości na Mazowszu była niższa niż w Polsce, gdzie wartości te osiągnęły poziom 8,8%.

Rys. 8. Dynamika nakładów inwestycyjnych w Polsce i na Mazowszu w latach 2004–2005.

Rys. 9. Dynamika nakładów inwestycyjnych na 1 mieszkańca w Polsce i na Mazowszu w latach 2004–2005.

Analiza inwestycji na Mazowszu według sektorów własności wskazuje, że w 2004

Lata	Polska		Mazowsze		Dynamika - Polska	Dynamika - Mazowsze	Struktura % Mazowsze/Polska	
	2004	2005	2004	2005	rok pop. = 100	rok pop. = 100	2004	2005
Nakłady inwestycyjne (w mln zł)	120466,7	131054,9	27285,8	29018,7	108,8%	106,4%	22,7%	22,1%
Nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca (w zł)	3155	3434	5309	5634	108,8%	106,1%	168,3%	164,1%
Wartość brutto środków trwałych (w mln zł)	1747889	1826907	378207,3	396704,4	104,5%	104,9%	21,6%	21,7%
Wartość brutto środków trwałych na 1 mieszkańca (w zł)	45787	47879	73495	76915	104,6%	104,7%	160,5%	160,6%

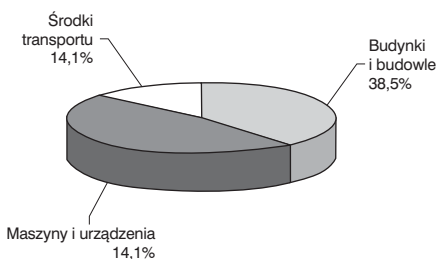
Tab. 6. Poziom, dynamika i struktura nakładów inwestycyjnych i wartości brutto środków trwałych na Mazowszu na tle kraju w latach 2004–2005

Źródło: obliczenia własne na podstawie: Rocznik statystyczny województwa mazowieckiego 2005, 2006, Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa, 2006, 2007.

roku inwestycje w sektorze publicznym było 25,7%, a w sektorze prywatnym 74,3%. Podobna struktura utrzymała się w następnym roku (tab. 7.).

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw także koncentrowały się głównie w sektorze prywatnym (79,3% w 2004 roku i 75,5% w 2005 roku). W kolejnych dwóch badanych latach w sektorze publicznym inwestycje przedsiębiorstw wynosiły nieco powyżej 20% (tab. 8.).

O produktywności nakładów inwestycyjnych decyduje ich struktura rzeczowa (tab. 9.).

Rys. 10. Struktura rzeczowa nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach na Mazowszu w 2005 r.

Lata		Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
2004	w mln zł	27285,9	7018,5	20267,4
	w %	100%	25,7%	74,3%
2005	w mln zł	29018,7	8691,5	20327,2
	w %	100%	30,0%	70,0%

Tab. 7. Nakłady inwestycyjne na Mazowszu wg sektorów własności w latach 2004-2005

Źródło: obliczenia własne na podstawie.: Rocznik statystyczny województwa mazowieckiego 2005, 2006, Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa, 2006, 2007.

Lata		Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
2004	w mln zł	18545,7	3835,8	14709,9
	w %	100%	20,7%	79,3%
2005	w mln zł	19458,3	4725,6	14732,7
	w %	100%	24,3%	75,7%

Tab. 8. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw na Mazowszu wg sektorów własności

Źródło: obliczenia własne na podstawie.: Rocznik statystyczny województwa mazowieckiego 2005, 2006, Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa, 2006, 2007.

Lata		Ogółem	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu
2004	w mln zł	24656,6	9682	12104	2870,6
	w %	100%	39,3%	49,1%	11,6%
2005	w mln zł	26455,6	10194,5	12533	3728,1
	w %	100%	38,5%	47,4%	14,1%

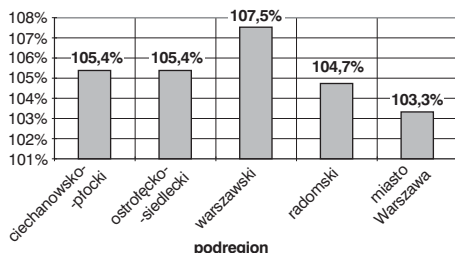
Tab. 9. Struktura rzeczowa nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw na Mazowszu

Źródło: obliczenia własne na podstawie.: Rocznik statystyczny województwa mazowieckiego 2005, 2006, Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa, 2006, 2007.

W analizowanym okresie struktura rzeczowa inwestycji przedsiębiorstw na Mazowszu była stabilna. Przedsiębiorstwa blisko 50% nakładów inwestycyjnych przeznaczyły na maszyny i urządzenia, nieco powyżej 30% na budynki i budowlę, a pozostałe na środki transportu. Dominująca pozycja w tej strukturze wydatków na maszyny i urządzenia niewątpliwie wpłynęła w przyszłości na produktywność kapitału i wzrost wydajności pracy na Mazowszu.

3. Zróżnicowanie regionalne inwestycji w województwie mazowieckim

Celem poniższej analizy było poszukiwanie odpowiedzi na pytanie, czy dokonywane inwestycje na Mazowszu nie są jedna z przyczyn wyraźnie widocznego zróżnicowania wewnątrz regionalnego poziomu rozwoju gospodarczego Mazowsza przedstawionego w pierwszej części artykułu. Jedną z płaszczyzn tego badania stanowi analiza dynamiki nakładów inwestycyjnych (ogółem i na 1 mieszkańca) w poszczególnych podregionach (tab. 10).

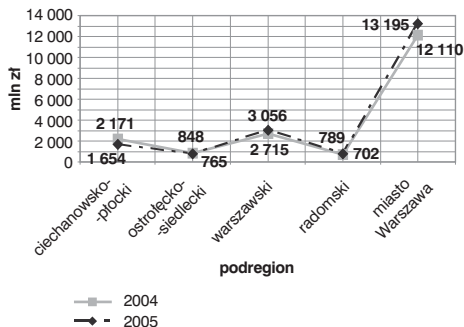

Rys. 11. Dynamika wartości brutto środków trwałych wg podregionów Mazowsza w 2005 r.

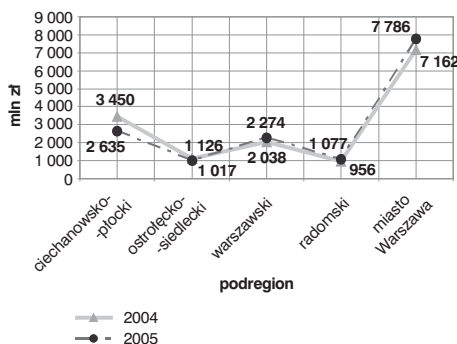
Podregiony	ciechanowsko-płocki	ostrołęcko-siedlecki	warszawski	radomski	Miasto Warszawa
Inwestycje przedsiębiorstw	76, 2%	90, 2%	112, 5%	112, 4%	109, 0%
Inwestycje na 1 mieszk.	76, 4%	90, 3%	111, 6%	112, 7%	108, 7%
Środki trwale przedsiębiorstw	105, 4%	105, 4%	107, 5%	104, 7%	103, 3%
Środki trwale na 1 mieszk.	105, 6%	105, 6%	106, 6%	104, 9%	103, 0%

Tab. 10. Dynamika nakładów inwestycyjnych i wartości brutto środków trwałych w podregionach Mazowsza w 2005 roku

Źródło: Województwo mazowieckie: podregiony, powiaty, gminy 2006, Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa 2006.

Rys. 12. Inwestycje przedsiębiorstw wg podregionów Mazowsza w latach 2004–2005 w mln zł.

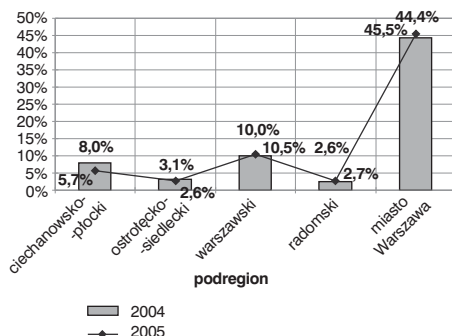
Rys. 13. Inwestycje na 1 mieszkańca wg podregionów Mazowsza w latach 2004–2005

Najsilniej i w zbliżonym tempie zmieniły się inwestycje przedsiębiorstw w podregionach: warszawskim i radomskim – wzrost średnio o 12%. Niższy wzrost inwestycji odnotowano w Warszawie (o 9%). Natomiast w podregionach: ciechanowsko-płockim i ostrołęcko-siedleckim wystąpił

spadek inwestycji w 2005 roku przeciętnie odpowiednio o 23% i niecałe 10%. We wszystkich podregionach wystąpił wzrost wartości brutto środków trwałych, przy czym największy był w podregionie warszawskim (o 7,5%), a najniższy w Warszawie.

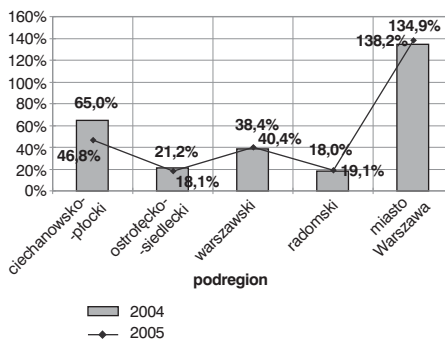
Zmiany te wynikają z faktu wysokiego już poziomu inwestycji i wartości brutto środków trwałych w regionach o wyższym poziomie rozwoju gospodarczego.

Zróżnicowanie inwestycji na Mazowszu dobrze ilustruje ich struktura regionalna (tab. 11.).

Rys. 14. Struktura inwestycji przedsiębiorstw wg podregionów Mazowsza w latach 2004–2005

Największy udział w inwestycjach ogółem Mazowsza ma Warszawa – było to bli-

Rys. 15. Struktura inwestycji przedsiębiorstw na 1 mieszkańca wg podregionów Mazowsza w latach 2004–2005

sko 45% w analizowanych latach. Ponad 10% inwestycji przypadało na podregion warszawski, a w dalszej kolejności na podregion ciechanowski-płocki – średnio 7%. Wyraźnie mniejszy był udział w inwestycjach Mazowsza podregionów ostrołęcko-siedleckiego i radomskiego – poniżej 3%. Podobny układ kolejności podregionów występował przy analizie inwestycji przypadających na 1 mieszkańca. W Warszawie stanowią one ponad 130% poziomu Mazowsza, drugą pozycję w tym rankingu zajmuje podregion ciechanowski-płocki (prawie 50%), a kolejną warszawski (blisko 40%). Inwestycje podregionów ostrołęcko-

Podregiony	ciechanowski-płocki		ostrołęcko-siedlecki		warszawski		radomski		miasto Warszawa	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Inwestycje przedsiębiorstw	8,0%	5,7%	3,1%	2,6%	10,0%	10,5%	2,6%	2,7%	44,4%	45,5%
Inwestycje na 1 mieszkańca	65,0%	46,8%	21,2%	18,1%	38,4%	40,4%	18,0%	19,1%	134,9%	138,2%
Środki trwałe przedsiębiorstw	5,5%	5,5%	2,5%	2,5%	8,1%	8,3%	3,5%	3,5%	47,5%	46,8%
Środki trwałe na 1 mieszkańca	45,0%	45,5%	17,0%	17,1%	31,3%	31,9%	24,6%	24,6%	144,4%	142,2%

Tab. 11. Struktura nakładów inwestycyjnych i środków trwałych w podregionach na tle Mazowsza

Źródło: Województwo mazowieckie: podregiony, powiaty, gminy 2006, Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa 2006.

siedleckiego i radomskiego nie przekraczają 20% inwestycji przypadających na jednego mieszkańca na Mazowszu.

O kierunkach wykorzystania inwestycji na Mazowszu i jego podregionach decyduje ich alokacja w poszczególnych dziedzinach działalności gospodarczej (tab. 12.).

Na Mazowszu inwestycje przedsiębiorstw koncentrowały się w przemyśle (w 2005 r. – 31,9%) oraz w transporcie i łączności (odpowiednio 27%). Ostatnią pozycję zajmuje budownictwo, gdzie ulokowano tylko niecałe 2% inwestycji w 2005 roku.

Alokacja inwestycji w poszczególnych podregionach różni się od ogólnej na Mazowszu.

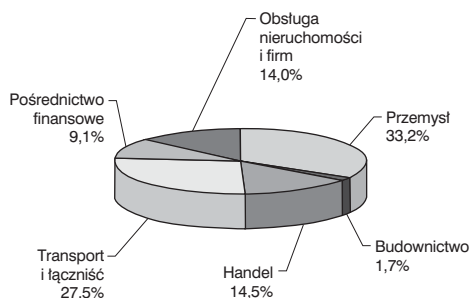
Znacznie wyższą koncentrację inwestycji w przemyśle zaobserwowano we wszystkich podregionach z wyjątkiem Warszawy (nieco powyżej 13%). Najwyższy poziom osiągnął ten wskaźnik w podregionach: ciechanowsko-płockim (powyżej 84% w 2005r.) oraz radomskim i ostrołęcko-siedleckim (powyżej 70%).

W transporcie i łączności większe zaangażowanie inwestycji od ogólnego na Mazow-

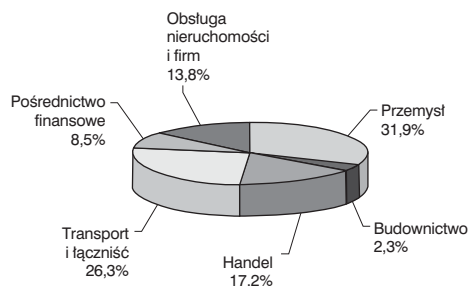
Podregiony	Lata		Ogółem	Prze- mysł	Budow- nictwo	Handel	Transport i łączność	Pośred- nictwo finan- sowe	Obsługa nieru- chomo- ści i firm
Mazowsze	2004	w mln zł	17488,1	5812,1	290,2	2527,2	4809,5	1595,0	2454,1
		w %	100	33,2	1,7	14,5	27,5	9,1	14,0
	2005	w mln zł	18247,7	5825,3	421,6	3138,6	4806,9	1545,1	2501,2
		w %		31,9	2,3	17,2	26,3	8,5	13,8
ciechanow- sko-płocki	2004	w mln zł	2125,6	1795,0	21,1	68,3	145,9	15,1	80,2
		w %	100	84,4	1,0	3,2	6,9	0,7	3,8
	2005	w mln zł	1576,4	1338,9	14,0	77,7	74,3	7,9	63,6
		w %	100	84,9	0,9	4,9	4,7	0,5	4,0
ostrołęcko- siedlecki	2004	w mln zł	805,0	481,8	42,0	66,1	199,6	7,5	8,0
		w %	100	59,9	5,2	8,2	24,8	0,9	1,0
	2005	w mln zł	696,7	506,3	33,4	76,4	57,7	9,2	13,7
		w %	100	72,7	4,8	11,0	8,3	1,3	2,0
warszawski	2004	w mln zł	2633,3	1600,5	44,7	400,8	356,1	13,7	217,5
		w %	100	60,8	1,7	15,2	13,5	0,5	8,3
	2005	w mln zł	2935,9	1784,4	53,2	420,8	285,8	17,7	374,0
		w %	100	60,8	1,8	14,3	9,7	0,6	12,7
radomski	2004	w mln zł	668,5	468,4	5,3	65,2	86,5	15,5	27,6
		w %	100	70,1	0,8	9,8	12,9	2,3	4,1
	2005	w mln zł	735,5	538,6	21,2	76,9	67,5	9,4	21,9
		w %	100	73,2	2,9	10,5	9,2	1,3	3,0
Warszawa	2004	w mln zł	11255,5	1466,3	177,1	1926,8	4021,3	1543,2	2120,8
		w %	100	13,0	1,6	17,1	35,7	13,7	18,8
	2005	w mln zł	12302,6	1657,1	299,7	2486,7	4321,4	1500,7	2037,0

Tab. 12. Struktura nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw Mazowsza i podregionów wg dziedzin działalności gospodarczej

Źródło: Województwo mazowieckie: podregiony, powiaty, gminy 2006, Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa 2006.

Rys. 16. Struktura nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach podregionów Mazowsza wg dziedzin działalności gospodarczej w latach 2004–2005

Rys. 17. Struktura nakładów inwestycyjnych wg dziedzin działalności gospodarczej na Mazowszu w 2005 r.

szu (26,3% w 2005 roku) zaobserwowano w Warszawie (35,1%), a w pozostałych podregionach poziom tego wskaźnika był niższy – zamykał się w przedziale 4,7%–8,7%. W handlu skoncentrowano 17,2% inwestycji na Mazowszu, ale poza Warszawą (20,2%), wskaźnik ten w pozostałych regionach nie przekroczył 15%. W obsługę nieruchomości i firm było zaangażowanych prawie 14% inwestycji przedsiębiorstw na Mazowszu. Nieco wyższy poziom tego miernika odnotowano w Warszawie (16,6% w 2005 r.) i podregionie warszawskim (odpowiednio 12,7%). Najmniej zainwestowano w tej dziedzinie w podregionie ostrołęcko-siedleckim – 2%. Na pośrednictwo finansowe na Mazowszu przeznaczono 8,5% inwestycji przedsiębiorstw, w Warszawie było więcej – 12,2%. W pozostałych podregionach wydatki inwestycyjne przedsiębiorstw w tej sferze w 2005 roku nie przekroczyły 2,5%.

Przeprowadzona analiza potwierdza silne różnice w poziomie inwestycji oraz

wartości środków brutto przedsiębiorstw w poszczególnych podregionach Mazowsza. Wyraźna koncentracja inwestycji w Warszawie i podregionie warszawskim nie sprzyjała niwelowaniu różnic w poziomie rozwoju gospodarczego województwa mazowieckiego.

4. Podsumowanie

Szanse na zmniejszenie dysproporcji wewnątrz regionalnych poziomu rozwoju gospodarczego można upatrywać w: nowych możliwościach realizacji inwestycji, zmiennej polityce regionalnej województwa z wykorzystaniem nowych możliwości, które w tym zakresie stwarza polityka regionalna Unii Europejskiej.

W podstawowych dokumentach polityki regionalnej Mazowsza, jakimi są: Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007–2013 oraz Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020, wyraźnie eksponuje się poprawę konkurencyjności regionu i zwiększenie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej województwa. Ważną cechą tych programów, w sferze gospodarczej, jest zwrócenie uwagi na tworzenie warunków poprawy konkurencyjności regionu mazowieckiego przez szczególne wspieranie rozwoju przedsiębiorstw obszarów poza metropolitarnych. Wsparcie inwestycyjne przedsiębiorstw tych podregionów ma służyć rozwojowi tych dziedzin, które obecnie stanowią o przewagach konkurencyjnych regionów. Chodzi głównie o inwestowanie w potencjał innowacyjny, przedsiębiorczość, tworzenie społeczeństwa informacyjnego oraz kapitał ludzki. Poprawie poziomu subregionów słabiej rozwiniętych mają służyć inwestycje w infrastrukturę techniczną i ochronę środowiska naturalnego, a także wspieranie rozwoju nowych funkcji, np. turystyczno-wypoczynkowych.

Przyjęte założenia w przytoczonych programach rozwoju Mazowsza są zbieżne z celami Narodowej Strategii Spójności 2007–2013 i Strategicznymi Wytocznymi Wspólnoty 2007–2013.

Wyrównywaniu różnic w poziomie rozwoju podregionów oraz pokonywaniu inwestycyjnych barier tego zjawiska na Mazowszu powinny pomóc fundusze unijne. Według danych zawartych w Strategicznych Wytocznym Wspólnoty dla Polityki Spójności Unii Europejskiej na lata 2007–2013 przewidziana

nych jest do zainwestowania w europejską gospodarkę 500 mld euro, z czego przewidyuje się 80 mld euro na inwestycje w Polsce. Mazowszu ma przypaść ok. 2 mld euro.

Struktura środków przypadających na wsparcie rozwoju Mazowsza zgodna jest z przyjętymi priorytetami polityki regionalnej województwa mazowieckiego tzn. 29,4% na regionalny system transportowy, 23,5% na tworzenie warunków rozwoju potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości, 11,2% na przyspieszenie e-rozwoju, 10,8% na inwestycje w ochronę środowiska, a 9% na rozwój kapitału ludzkiego.

Można przypuszczać, że wdrożenie do praktyki gospodarczej powyższych przedsięwzięć inwestycyjnych przyczyni się jednocześnie do poprawy konkurencyjności ekonomicznej Mazowsza i przyczyni się do wzmocnienia pozycji gospodarczej podregionów oraz do wzrostu ich spójności.

Informacje o autorce

Doc. dr Władysława Zborowska – Zakład Gospodarki Rynkowej, Katedra Gospodarki Narodowej, Wydział Zarządzania UW.

Bibliografia

- Kalinowski, T. (red.) 2006. *Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2006*, Gdańsk: IbnGR.
- Kalinowski, T. (red.) 2006. *Sukces rozwojowy polskich województw*, Gdańsk: IbnGR.
- PiS. 2006. *Program samorządowy – województwo mazowieckie*, Warszawa: PiS.
- Urząd Marszałkowski. 2006. *Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do roku 2020*, Warszawa: Urząd Marszałkowski.
- Urząd Marszałkowski. 2007. *Regionalny program operacyjny województwa mazowieckiego 2007–2013*, Warszawa: Urząd Marszałkowski.
- Urząd Statystyczny. 2005. *Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2005*, Warszawa: Urząd Statystyczny.
- Urząd Statystyczny. 2005. *Województwo Mazowieckie: podregiony, powiaty, gminy 2005*, Warszawa: Urząd Statystyczny.
- Urząd Statystyczny. 2006. *Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2006*, Warszawa: Urząd Statystyczny.
- Urząd Statystyczny. 2006. *Województwo Mazowieckie: podregiony, powiaty gminy 2006*, Warszawa: Urząd Statystyczny.
- www.mazowsze.gov.pl.